GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese:
Marti'a, Joi'a si Sambat'a.
Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. Tieri esterne pe siése luni 14 fr. pe
anu 28 franci.

Anulu XLIV.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 59. Sambata, 23 Maiu|4 Iuniu 1881.

☞ **In loculu numerului de Joi, care nu a aparutu din caus'a serbatórei, se adauga la numerulu acest'a unu suplementu.**

Brasiovu 22 Maiu/3 Iuniu.

„Nici o imputare nu e mai grava decàtu aceea, a fi facutu nedreptate altoru natiuni". Acést'a acsioma a apostolului umanitatii Herder ne-a venitu spontaneu in minte, candu amu cititu espectorarile diferiteloru foi maghiare asupra conferentiei nóstre electorale. Contrarii nostri semtu greutatea morala a acusariloru ce le intimpina din partea numerosului poporu romanu, locuitoriu in aceste tieri si pentru cà imputarea ce li se face este mare, ei se silescu ai slabi puterea prin micsiorarea importantiei elementului, dela care emana. Aci ei dau inse de-o pedeca nedelaturabila. Esistenti'a celoru trei milióne de romani in statu nu-o potu negá — nici pe langa celu mai esageratu siovinismu, de aceea ieau refugiulu la suspitiuni, calomnii si insulte, pe cari le indrépta in contra membriloru conferentiei romane, timbrandu-i de nesce agitatori periculosi si imputandule, cà nu ar' fi fost autorisati de a vorbi in numele poporului romanu, care, dupa ei, ar' fi multiamitu cu starea actuala.

Diarulu clericalu din Budapest'a „Magyar Allam", intr'unu articulu de fondu intitulatu „A szebeni kupaktanács" (!) cu dat'a 23 Maiu a. c. néga chiaru, cà conferenti'a dela Sibiiu ar' fi ecoulu vointiei maioritatii poporului romanu. Acést'a fóia, care representa vederile clerului catolicu unguurescu, nu s'a potutu retiené a nu ne aratá si de astadata, cà ne iubesce atàtu de multu, in càtu n'ar' mai vrea se mai fia nici pomenire de noi — in lumea acést'a ungurésca. „Magyar Allam" se face a nu sci, cà la Sibiiu a fost adunata o representantia formala a tuturoru alegĕtoriloru romani din Ardealu si tiér'a ungurésca si vorbesce numai de „resolutiunea celoru treidieci de stranepoti ai lui Iuliu Cesare", despre care sustiene, cà ar' fi fost adusa in contra statului si apoi intréba: fost'au in dreptu óre cei treidieci a aduce o resolutiune in numele unui milionu si jumetate de Romani?

Nu voimu se ne disputamu cu fói'a clericala asupra numerului adeveratu alu poporatiunei romane din Ardealu si Ungari'a, pe care 'i place alu scadé la jumetate, dér' déca „Magyar Allam" sustiene, cà mai cu séma in Ungari'a sunt tienuturi unde Romanii sunt departe de a urmá politic'a resistentiei passive la alegeri, apoi constata numai, cà cei treidieci de resolutiunisti au luatu in considerare acestu faptu, candu au recomandatu pentru Romanii din Ungari'a politic'a activitatii.

Dice „Magyar Allam", cà conferenti'a nóstra dela Sibiiu n'a fost nici màcaru espressiunea vointiei maioritatii poporului romanu. Ei bine, amu fi potutu noi, sub impregiurarile vitrege, in cari traimu, se manifestamu cu mai mare succesu si in modu mai legalu acést'a vointia decàtu amu facut'o? Déca „Magyar Allam" ar' fi de parere, cà nici alegĕtorii nostri, cari si-au tramisu mandatarii la Sibiiu inca nu representa vointi'a intregului poporu romanu, marturisimu cà ne ar' fi greu se'lu combatemu, pentru cà sciutu este, cà, gratia cu deosebire legei asupritóre electorale din Ardealu, cei ce se bucura adi de dreptulu de alegere intre Romanii ardeleni abia forméza o mica fractiune, pre candu numerulu acelora d'intre Romani, cari dupa tóte principiele constitutionalismului modernu ar' trebui se fia investiti cu acelasiu dreptu, este multu mai mare.

Depinde numai si numai dela corpurile legiuitóre ungare cá se delature acestu inconvenientu si se faca possibila o representantia mai completa si mai generala a poporului romanu prin largirea dreptului de alegere. Maghiarii, déca voiescu sĕ se convinga si mai multu despre adeveratele dorintie si postulate ale poporului romanu, n'au decàtu se faca possibila convocarea unui congressu nationalu romanu pe bas'a votului universalu.

Pĕna ce se va intemplá acést'a ne va dá voie „Magyar Allam" cá se sustienemu, cà votulu unanimu alu conferentiei nóstre electorale dela Sibiiu este o manifestare puternica esita din sinulu poporului romanu si cà este in adeveru ecoulu vointiei generale a lui. Ce a constatatu resolutiunea celoru treidieci, déca nu nemultiamirea generala a Romaniloru c'unu sistemu de guvernare, care nu face nimicu pentru ei, ci totulu in contra loru? Votulu conferentiei romane dela Sibiiu este viu'a constatare á nedreptatiei ce-o intimpina Romanii de seculi din partea conlocuitoriloru Maghiari si nu esista Romanu binesemtitoriu care ar' cutezá se sustiena, cà poporulu nostru nu ar' semti adĕncu acést'a nedreptate.

Ce mai amblati dér' cu tertipuri si apucaturi iesuitice, cari nu mai potu avé nici-o trecere? Astadi tóte popórele lumei si — tieneti minte — nu mai puçinu si Romanii din Ardealu si Ungari'a s'au desteptatu in asia mesura, incàtu nimenea nu-i mai póte imbĕtá cu fanfaronade góle ciocoiesci. Faptele vorbescu. Maghiarii sciu fórte bine, ce datorescu poporului romanu. A voi cá prin fortia se 'lu scóta datoriu pe elu este, in casulu celu mai favorabilu, o perniciósa cutezare. Nedreptatea de candu esista lumea inca niciodata nu s'a potutu lecui prin fortia.

Brasiovu 3 Iuniu 1881.

Dela alegerea comitetului centralu electoralu de càtra conferenti'a dela Sibiiu trecura trei septemani. In timpulu acest'a scurtu nu ne-amu potutu asteptá de a vedé deja resultatele activitatii sale, dér' trebuie se admitemu in interesulu causei, pentru care a fost instituitu acestu comitetu, cà n'a intardiatu nici unu momentu spre a face lucrarile necessare preparatóre, care se-i asigure càtu mai multu dobĕndirea resultateloru dorite. Ne luamu voie a atrage atentiunea d-loru membri ai acestui comitetu asupra necessitatii de a se interessá in tóta seriositatea si de cu vreme de atitudinea façia de alegeri preste totu si cu deosebire de mersulu alegeriloru din Ungari'a in partile locuite de Romani. Este de lipsa cá in cercurile electorale din Ungari'a se sĕ desvólte cea mai mare activitate possibila, déca este cá se fia alesi càtu mai multi candidati ai partidei nationale.

Alegerile pentru diet'a ungurésca se voru face, precum se vede, in curĕndu, de aceea nu este de perdutu nici unu momentu. Comitetulu alesu de càtra conferenti'a romana dela Sibiiu, trebue se desvólte unu gradu de energia, care se corespunda mariloru cerintie ale luptei nationale. Noi din parte-ne vomu sprigini cu tóta tari'a intreprinderile sale indreptate asupra atingerei scopului, ce este chiamatu alu urmari!

In suplementulu de astadi damu locu raportului asupra decursului processului privitoriu la **a f a c e r e a c u s t é g u l u u n g u r e s c u** alu confetariului Buzoianu, despre care au pretinsu foile maghiare, pe bas'a unoru relatiuni tendentióse si reutacióse, cà, la maialulu gimnasiului romanu de aci, ar' fi fost càlcatu in picióre de càtra studentii acestui institutu. Parturiunt montes, nascitur ridiculus mus! Resultatulu processului, care s'a terminatu cu achitarea studentului inculpatu, demonstra invederatu, cà tóta afacerea in faptu nu a meritatu de a fi pomenita nici màcaru intr'o simpla notitia in diuare, necum sĕ se scrie despre ea, cum facura foile maghiare, articuli intregi si inca in ce tonu ostilu si nerusinatu! Ne reservamu de a reveni asupra acestui casu, caracteristicu pentru er'a teroristica in care traimu, si cu deosebire asupra necalificabilei portari a pressei maghiare.

Cronic'a evenimenteloru politice.

Dupa cum se anuntia din Budapest'a **d i e t ' a u n g u r é s c a a f o s t i n c h i s a** cu solemnitate in diu'a de 2 Iuniu c. la 11 óre a, m.

In siedinti'a dela 31 Maiu a respunsu ministrulu de culte Trefort la interpelatiunea deputatului Adolf Zay, privitória la afacerea cu biseric'a „grecésca" din Brasiovu. Respunsulu s'a luatu la cunoscintia. Nu ne este cunoscutu pĕna in momentulu de façi'a cuprinsulu lui.

Ceea ce agita in momentele de façia in modu estra-ordinaru cercurile politice din Bucuresci este **c e s t i u n e a D u n a r e i**, care a intratu intr'unu stadiu periculosu pentru interessele tierii. Precum scimu guvernulu nu a facutu pĕna acuma nici-o impartasire cameréloru asupra decursului negotiariloru cu privire la cestiunea dunareana. Ministrulu-presiedinte actualu declarase nu de multu, cà guvernulu va aperá interessele Romaniei la Dunare. Cu atàtu mai mare a fost dér' surprinderea senatoriloru si a deputatiloru, candu imediatu dupa serbarile incoronarii se lati scirea, cà comissiunea dunaréna dela Galati ar' voi se iè séu ar' fi luatu chiaru o hotarire in sensulu pretensiuniloru Austriei si in defavorulu Romaniei. Nelinistea crescù, audiendu-se, cà guvernulu trecutu ar' fi luatu chiaru angagiamente façia de marile poteri. In urm'a acestoru sgomote vice-presiedintele camerei d. **C h i t i u** a convocatu o intrunire a tuturoru partiteloru la clubulu liberalu, din propri'a initiativa, fara de a se intielege mai antaiu cu ministrulu presiedinte si cu d. Rosetti. De aci se esplica iritatiunea, ce a domnitu intre membrii partidului liberalu atàtu la prim'a càtu si la a duó'a intrunire.

Diarulu „Rom. Lib." aduce despre aceste intruniri relatiuni, cari nu sunt nicidecum de natura de a linisci spiritele agitate. Scopulu celoru, cari au convocatu intrunirea, a fost de a face, cà representatiunea nationala sĕ iè cestiunea Dunarei in man'a ei si se protesteze la casu de lipsa in contra hotariiriloru comissiunei dunarene. La acestu planu s'au opusu d-nii Rosetti si D. Bratianu. Presiedintele camerei ar' fi declaratu, cà déca guvernulu romanu a datu adhesiunea s'a la crearea unei comissiuni mixte sub presedinti'a Austriei, acést'a a facut'o, pentru cà nu s'a potutu opune Europei intregi. D-nu D. Bratianu rogà adunarea sĕ se abtiena dela ori-ce protestare, si se lasĕ pe guvernu se lucreze pe calea diplomatica, cum va socoti elu, càci asia crede, cà efectele reului se voru micsiórá. Marea maioritate a adunarei a aplaudatu vorbirea d-lui primu-ministru. — In legatura cu aceste diarele opositiunale sustienu, cà d. Ionu Bratianu s'ar' fi retrasu dela ministeriu numai din causa, cà impreuna cu d. Boerescu ar' fi luatu angagiamente façia de cestiunea Dunarei. Speramu, cà peste puçinu se va face lumina asupra starei adeverate a cestiunei dunarene.

Domnulu **G a m b e t t a** s'a reintorsu deja dela Cahors, patri'a s'a natala, la Paris. Inainte de plecarea s'a a mai pronunciatu unu discursu la banchetulu ce i s'a oferitu, intonandu in modu fórte energicu, cà se insiéla toti aceia cari voiescu se creeze unu antagonismu intre densulu si presiedintele Republicei **G r é v y**. D. Gambetta facù elogiuri presiedintelui Republicei, apoi vorbi despre constitutiune si declarà, cà ea trebue modificata, dér' cà n'a sositu inca momentulu; in acestu momentu o revisuire ar' riscá o sguduire a Republicei, adause elu.

Este veditu scopulu celu urmaresce d-lu Gambetta prin declaratiunile sale linistitóre. Elu voiesce se impace inainte de tóte **o p i n i u n e a p u b l i c a g e r m a n a**, care era fórte agitata in

urm'a unui discursu alu seu anterioru, care alarmase press'a de peste Rinu. Diarele germane au intielesu adeverat'a intentiune a puternicului presiedinte alu camerei francese si respundu si ele la declararile sale cu aceea-si diplomatia, facêndu totodata complimentele cele mai mari d-lui Gambetta. Chiaru organulu d-lui Bismarck „Nordd. allg. Ztg.“ face acuma elogiurile cele mai mari omului de statu francesu, care a doveditu la Cahors, cà „recunósce mai bine decâtu ori si cine, cari sunt anume trebuintiele Françiei“, adeca nu „politica de agressiune, ci munca pacinica spre binele poporului francesu.“ Se vede inse din tóte aceste laude, ce i se facu acuma la Berlin d-lui Gambetta, cà lipsesce sinceritatea; foile independente germane facu mai bine, càci o spunu pe façia, cà nu credu vorbeloru lui Gambetta.

Situatiunea politico anarchica in Bulgari'a se limpediesce din di in di totu mai tare, inse nu in favórea principelui Alesandru. Presiedintele sóbraniei (camerii) bulgaresci d. Sucnaroff respunse intr'o scrisóre publica la faimós'a proclamatiune a principelui. Elu atrage in deosebi atentiunea tuturoru deputatiloru si patriotiloru asupr'a gravei si nesigurei situatiuni, in care se afla Bulgari'a; nu mai este vorb'a de iubirea séu esistenti'a cutarui séu cutarui ministeriu, ci de esistenti'a si mantienerea constitutiunii.

Diarele rusesci spunu, cà dela 9 Maiu incóce nu mai sunt admise in Bulgari'a, de siguru, cá-se nu mai agite opiniunea publica bulgarésca contr'a principelui, care pare a urma in tóte actele sale unui cuventu de ordine venitu din cercurile intime ale imperatului Alesandru III. In adeveru se raportéza din Sofi'a, cà consululu generalu rusescu din acestu orasiu a primitu ordinu dela guvernulu seu se dè totu sprginulu seu principelui Alesandru.

Schimbarile, ce voesce acestu june domnitoriu se introduca in guvernamentulu Bulgariei, sunt póte numai o urmare firésca a schimbariloru, ce au inceputu sè se introduca sub auspiciile triumviratului panslavistu: Ignatieff, Pobedonoszew si Katcow, actualii consiliari intimi ai imperatului Alesandru III. Corespondentulu din Petersburg alu diar. „Kolnische Zeitung“ caracteriséza pe acesti politici dicêndu, cà Ignatieff este unu omu peste mesura viclénu, mare in intrigi si apucaturi ascunse; nu este inse nici decâtu omulu, care se fia in stare a aduce la reinsanatosiare unui imperiu ce se afla deja pe patulu de mórte. Pobedonoszew este unu omu fórte onestu, inse ortodocsu pena la estremitate; la dinsulu ortodocsismulu priméza totulu. Pentru densulu ultimulu resboiu ruso-turcu n'a fostu decâtu o cruciata a ortodocsismului contr'a islamului. Nimicirea acestuca este unic'a tienta, la care trebue, dupa densulu, se tinda Russi'a. Ce se atinge de d-lu Cateow, elu este descrisu cá unu omu fanaticu preste mesura pentru ide'a panslavismului; incolo inse cu totulu incápabilu de a judeca lucrurile in modu obiectivu. Langa acesti trei luceferi ai panslavismului, mai vine si actualulu prefectu alu politiei d-lu Baranow, care are tóte insusirile imaginabile afara de acele ale unui omu seriosu. Acestia sunt ómenii chiamati se combata in Russi'a pe nihilisti!

Agitatiunea contr'a evreiloru n'a luatu inca sfêrsitu. Acést'a agitatiune se crede a fi inscenata totu de nihilisti in scopulu de a puté mai usioru in chipulu acesta se produca sguduiri mai mari in siuulu poporului rusescu, de cari la rêndulu loru ar' profitá pentru atingerea scopuriloru, ce urmarescu.

Conferenti'a generala

a representantiloru alegatoriloru romani

tienuta in Sibiiu in 12 Maiu st. n. 1881.

Siedintia II.

Inceputulu la $4^3/_4$ óre d. a.

Presiedintele: Deschidu siedinti'a conferintiei generali. La ordinea dilei se pune constituirea provisoria a biroului prin alegerea unui presiedinte si a patru notari.

On. Domni! 'Mi tienu de strinsa datorintia a constatá, cà cu obiectulu pusu la ordinea dilei in acestu momentu, missiunea cu care amu fostu incredintiatu peste asteptare din partea conferintii dela anulu 1878, s'a terminatu si asia 'mi permitu a aduce acést'a impregiurare la cunoscinti'a on. conferentie pe langa multiumirea din parte'mi pentru increderea, ce 'mi s'a datu intr'o cestiune ce atinge interesele principale ale natiunei romane, pe care eu me amu nisuitu a-o justificá dupa puterile mele. Prin acést'a me retragu dela presidiu si ve rogu a concrede presidiulu cu afacerea acést'a nationala de mare importantia altoru mani mai destoinice; rogandu-ve cà mai departe la persón'a mea se nu se iè nici o considerare. (Nu se primesce!)

Deleg. Babesiu: Audiendu dechiaratiunea presidiale, din parte-'mi ve marturisescu, cà 'mi pare fórte reu, cà presidintele de pên'acuma a potutu veni la acést'a dechiaratiune positiva. Eu credu, cà o face acést'a verosimile din acelu motivu, cà in siedinti'a dinainte de amédiu s'au auditu voci din partea unoru deputati, cà ei ar' avé dorintia de a concrede presidiulu unui mirénu. Eu credu, cà lucrulu s'ar' puté complaná asia, déca adunarea va institui doi presidenti, cari sè se spriginésca unulu pe altulu. Se facemu a combinatiune mica. Dupa parerea mea ar' fi cá se rogamu pe D-lu presiedinte, se binevoiésca a continuá presidiulu si pe langa densulu se mai alegemu unu presiedinte in persón'a d-lui Dr. Ratiu. Recomendu acésta combinatiune on. conferintie spre primire, càci prin acést'a s'ar' satisface tuturoru pretensiuniloru (voci: se traiésca).

Presiedintele: Me rogu D-loru! seme dispensati dela ducerea mai departe a presidiului (nu se primesce).

Deleg. Cioranu: fiindu-cà presidiulu actualu a meritatu de increderea conferintii, nu póte fi motivu destoinicu de a repasi dela presidiu; propunu, cà resignatiunea data se nu se primésca din partea conferintiei, ci se binevoiésca a duce presidiulu mai departe (fórte bine! se traiésca!).

Deleg. Patitia: Eu nu potu primi propunerea dep. Babesiu, cá sè se aléga doi presiedinti, càci unu trupu cumu e conferinti'a nóstra numai unu capu póte avé si nu duóe, càci acést'a ar' fi unu lucru nenaturalu aprópe paradocsu. Suntu dér' pentru sustienerea presidiului intr'o persóna si asiu crede, cà pre langa presidiulu de pêna acuma amesuratu usului parlamentariu se mai póte alege inca unu vicepresiedinte.

Dr. Ratiu: Eu D-loru ve multiamescu pentru increderea ce mi-ati aratatu, si credu, cà lucrulu s'ar' puté complana asia, cá pe langa presiedintele actualu sè se mai aléga doi vice-presiedinti (bravo! fórte bine!)

Babesiu: Trebue sè constatu, cà eu cunoscu casuri, unde s'au alesu doi presiedinti pentru o adunare analóga cu a nóstra. Spre liniscirea nedumeririloru ivite recedu inse dela propunerea de mai inainte si facu acea motiune, cá pre langa presiedintele actualu sè se mai aléga doi vice-presiedinti si anume in persónele D-loru George Popa deputatu si Dr. I. Ratiu; mai departe pre langa notarii de pêna acuma asiu propune inca doi notari anume pre Domnii dep. M. B. Stanescu si Hosu-Longinu. (Se primesce. Se traiésca!)

Presiedintele: Enunciu cà propunerea dep. Babesiu s'a primitu cu unanimitate de adunare si declaru presidiulu conferintiei generale de provisoriu constituitu. Rogu pre domnii delegati din Ungari'a, cá se binevoiésca asi predá credentionalele (se intempla).

Presied.: Dupa o combinatiune presentata presidiului se propunu de verificatori, pe langa cei alesi deja in conferintia din 'nainte de ameadi, inca delegatii: P. Cosma, G. Popa si Rotariu (se primesce).

Presied.: Primindu-se propunerea facuta rogu pe domnii verificatori se primésca actele electorali retragêndu-se in odai'a laterala spre a-si incepe lucrarea s'a (se intempla).

Deleg. Lengeru: Cá obiectu de pertractase se va pune astadi la ordinea dilei punctulu 8 din programa, adeca esmiterea unei comissiuni de 30 pentru compunerea proiecteloru de concluse asupra obiecteloru conferintiei. Deórece asupra membriloru, ce se voru alege in acést'a comissiune insemnata, trebue se ne intielegemu, asiu crede, cà pentru economisare de tempu se alegemu o comissiune din sinulu conferintii, cá sè se consulteze asupra membriloru alegendi si se vina cu o propunere formulata; cu atàtu mai vêrtosu, càci comissiunea de 30 va avé se desbata si resolve problem'a cea mai importanta si mai grea in privinti'a atitudinei, ce vá avé se observe natiunea romana façia de alegerile dietali venitórie, asternendu conferintii unu proiectu de conclusu.

Dr. Isacu: Din motivêle sulevate spriginescu propunerea antevorbitoriului.

Dep. I. Romanu: Si eu spriginescu propunere dep. Lengeru.

Presid.: In virtutea programei, la ordinea dilei altu obiectu nu se póte pune, pêna ce comissiunea verificatória nu ne va presentá raportulu ei (fórte bine! asia e!) si pêna atunci siedinti'a se suspinde pe o jumetate de óra (suspinderea a urmatu la $5^1/_4$ si sied. s'a redeschisu la 6 óre dupa ameadi).

Presid.: Redeschidu siedinti'a D-loru si ve rogu se ascultati raportulu comissiunei verificatórie.

Reportorulu M, B. Stanescu cetesce list'a membriloru 56 la cari se propunu spre verificare din partea comissiunei verificatorie, fiindu actele loru in buna ordine. Adunarea primesce fara nici o desbatere propunerea comissiunei, dechiarandu pe toti cei propusi de verificati in urmatoriulu rêndu:

Din Ungari'a si Banatu: P. Petrovici, G. Balan, parochu. P. Rotariu, adv. si Redactoru in 2 locuri. Vinc. Pop, adv. I. Bocineanga, adv. Vincentiu Babesiu, publicistu in 3 locuri. Fabiu Rezei, adv. Cor. Brediceanu, adv. in 2 locuri. Mich. Popoviciu, ppresb. I. Budintianu, adv. Balt. Munteau, advoc. Const. Gurban, ppresb. Alex. Popoviciu adv. Mircea N. Stanescu adv. in 3 locuri. Part. Cosma, adv. (alesu si in Transilvani'a) Ios. Romanu, adv. Alex. Romanu, deput. diet. si prof. Nic. Zigre adv. in 2 locuri. George Rednicu, adv. Mich. Kökényesd propr. Bas. Iodi, propr. Dr. Ioan Mihali, adv. Petru Mihali, dep. diet. Bas. Jurca, dep. diet. Dim. Suciu, adv. Georg Popu, dep. diet. si propriet. mare. Teod. Filipu, paroch. Iosifu Vulcanu, redact. in 2 locuri. Nic. Nilvan, adv. Ieron. Baritiu, funct. de banca. Dem. Coroianu, ppopu. Em. Babesiu, pract. judecat. Ioan Marcu, ppopu. Ioan Popu, propr. Alex. Dragomir, adv. Dr. I. Nichita, adv. T. Popu, adv. Andr. Medan, propriet. Dr. Nic. Onou, adv. Ios. Barta, adv. in 2 locuri. Des. Borbola, adv. Dr. G. Popa, ases. cons. Ioanu Lengheru, (alesu si in Transilvani'a.)

Presid.: La ordinea dilei urméza constituirea definitiva a biroului.

Deleg. P. Cosma: Cá se crutiamu si din tempu facu propunere, cà conferenti'a se primésca biroulu de pêna acuma si de definitivu constituitu. (Se primesce! se traiésca!)

Presid.: Primindu adunarea in unanimitate biroulu provisoriu de definitivu, urméza mai departe la ordinea dilei stabilirea regulamentului desbateriloru. Adunarea primesce „en bloc“ proiectulu regulamentului propusu de comitetulu centralu electoralu.

Presid.: La ordinea dilei vine acuma esmiterea unei comissiuni de 30 pentru compunerea proiecteloru de concluse asupra obiecteloru conferintii. Dupa o combinatiune facuta si inaintata la presidiu se propunu spre alegere urmatorii 30 deputati:

V. Babesiu, Borlea, Brediceanu, Coroianu, P. Cosma, Christea, Galu protop., Lengeru, Lica, Diamandi Manole, G. Manu din Desiu, G. Manu din Bistritia, Marcu, Medanu, P. Mihali, Dr. A. Muresianu, Nichita, Patitia, T. Popu protop., Ales. Romanu, Ioanu Romanu, Visar. Romanu, Rotariu, Secula, Simionasiu, Strevoiu, Vulcanu si Zigre.

Adunarea primesce cu „se traiésca“ acést'a propunere.

Presid.: Enunciandu conclusulu conferintii privitoriu la unanima primire a celoru 30 de membri, propusi pentru comissiunea, ce va compune proiectele de concluse asupra obiecteloru conferintii, urméza la ordinea dilei punctulu 9 din programa, privitoriu la propunerile eventuali din partea membriloru adunarii.

Dr. A. Isacu: Considerandu, cà conducerea causeloru nationali se póte efectuí mai siguru si conscientiosu prin asociarea tuturoru romaniloru, propunu: Cá romanii adunati la acést'a conferintia electorala, sè se constitua pe bas'a solidaritatii intrunu clubu politicu nationale, alegêndu-si unu comitetu centralu esecutivu de 30 membri din tóte partile locuite de Romani, cu resiedinti'a in Sibiiu.

Del. Sig. Popu: Dupa ce prin decretarea passivitatii, ce s'a intemplatu inainte cu 12 ani la Mercurea, starea politica sociale si morala a natiunei romane nu s'a amelioratu, ci din contra s'a deterioratu — facu propunere pentru decretarea activitatii.

P r e s i d.: Propunerile facute de dep. Dr. Isacu si Sig. Popu se transpunu comissiunei de 30 (aprobare).

Del. L e n g e r u: Din considerare, cà comissiunea de 30 insarcinata cu elaborarea proiecteloru de concluse façia de tienut'a nóstra viitória nu va poté terminá lucrarea s'a intr'o séra, credu, cà proxim'a siedintia publica sè se tiena mane dupa amédi la 4 óre, cá pêna atunci se-si póta fini lucrarea s'a (sgomotu! miscare). Datimi libertate de cuventu, ve rogu! Se luamu bine in considerare impregiurarea sulevata de mine, càci cu càtu mai bine se va studea cestiunea importanta, de comissiunea deja alésa, cu atàtu mai usioru vomu poté apoi pertractá si fini acést'a causa in siedinti'a publica; si din acelu moțivu cà noi astadi séra avemu si o intalnire fratiésca (miscare).

P r e s i d.: Redicu siedinti'a de astadi. Siedinti'a proxima se anuncia pe mane la 10 óre inainte de ameadi. De cumva comissiunea de 30 nu va fi gata cu elaboratulu seu, siedinti'a se va mai amaná. (Aprobari.) — Finea siedintiei la $6^1/_2$ óre d. a.

Meditatiuni dupa dilele babeloru.

Inainte de conferinti'a din Sibiiu, candu diferite partide sperau inc'a, cà proclamandu-se „activitatea" voru castigá pe romani pentru sine si i-voru poté intrebuintiá dreptu cleste pentru castaniele loru cele ferbinti si tóte la-olalta, cà romanii voru uitá de interessele loru cele vitali si se voru face cuptusiéla pentru „bekecs"-urile de parada, dér' cam rare in firu, ale unoru domni, cari patimescu de máni'a graudetiei — foile unguresci se intrecea in a descoperi insusiri escelinte la romani si in sperari, cà romanii in conferinti'a din Sibiiu voru dovedi, cà suntu si politici escelinti. Dorere! romanii de astadata s'au aretatu mai rei patrioti, mai periculosi statului, mai nemultiamitori si mai slabi politici decàțu ori-candu si acést'a cu unanimitate. Tóte vórbele cele frumóse, sfaturile bune si medicinele prescrise au fostu déra in daru: ómenii acestia nu voru se móra. Cea mai frumósa flóre din cunun'a de cetatianu a domnului Tisza, cu care l'au donatu partid'a lui, luarea cestiunei de nationaliti in Ungari'a dela ordinea dilei, a cadiutu la pamentu si inca chiaru in noroiu. Cestiunea natiunalitatiloru esiste si-'si manifestéza esistinti'a mai poternicu inca decàtu pên'acum. Din 158 delegati romani, veniti si tramisi prin increderea poporului romanu din tóte unghiurile tierei, nu s'a aflatu n i c i - u n u l u, care sè fi aperatu, feresce dómne! sè fi aprobatu aceea, ce face guvernulu, laudatu de foile unguresci cu natiunalitatile. Acum, domniloru! unde-su agitatorii? séu acesti 158 inteligenti alesi de poporu toti suntu agitatori? Da, domniloru, nu numai 158, ci 3 milióne sunt nu a g i t a t o r i ci a g i t a t i de nedreptatile d-vóstre.

Cine cunósce temperamentulu foiloru unguresci si visulu celu dulce, in care se leganasera densele „quasi re bene gesta", dupa osteneli crancene de 12 ani, a sciutu inainte, ce va urmá dupa acést'a desteptare neasteptata din somnulu celu dulce. Da, re'nvierea unui mortu e totu-deaun'a lucru infioratoriu, d'apoi inca, candu e frate care cere parte!

Dupa conferinti'a din Sibiiu au intratu dilele babeloru. Plouá, ningeá, grandiná si suflá din tóte laturile si unghiurile — insulte pentru romani. Ce norocu pentru noi, cà aceste tóte le-amu auditu de amenuntielulu de 10 ani incóce la diferite ocasiuni si serbatori, cà altucum moriamu de gróza, asié ni se facea mila de ostenél'a bietiloru ómeni, cari nu pregetara a recapitulá intr unu numeru alu fóiei loru totu-ce au scrisu despre noi intr'atati numeri dela 1863 incóce. D'intre foile mari „Hon" a tractatu lucrulu mai obiectivu, fia-i disu spre lauda, d'intre cele mici „Kelet" mai scàrbosu. Acestu-a injurá, se strimbá, facea la scàlimbaturi, jocá cancanulu, se inbala, cá turbatu. Nu e mirare. Dical'a ungurésca despre purcelulu, care se fréca mai tare, se adeveri si aci. Damu-i pace, sè jóce càtu si cum va vré joculu strigoiloru. Déca cetitorii lui n'au nimica in contr'a unui nutrementu spiritualu cá acest'a, séu au chiaru trebuintia de elu, sè li fia de bine; nóa nu ne pasa.

Acuma dilele babeloru au ajunsu càtra capetu; numai candu si candu se mai pornesce càte unu ventu turbatu, care aduce cu sine nisce miru de lucruri curióse. Cu un'a dintre aceste curiosițati voimu sè ne ocupamu de astadata, fiindu-cà are de scopu pre langa imbetarea poporului unguresca cu apa rece si agitarea lui in contr'a inteligintiei romane si instrainarea si discreditarea ei inaintea poporului romanu.

„Ellenzék", pre care nu o póte intrece chiaru nici „Kelet", candu e vorba a se rapedi càtra romani, in nr. seu d'in 23 Maiu aduce unu articlu de fondu sub titlulu: „Capacitate de a se cultivá", in care redicandu cultur'a, economi'a si curatiani'a Clusiului pêna la ceru dice, cà romanii din Mónasturu in decursu de diecenii n'au profitatu nimicu dela acestu faru luminatoriu in apropiarea loru de cultura, pêna ce nemtii din Hostatu si satele unguresci din apropiare s'au procopsitu de minune; apoi invétia pe inteligenti'a romana, cà se nu faca conferintie prin Sibiiu, ci sè se apuce de luminarea poporului celui delasatu cu o negrigintia pecatósa.

N'avemu timpu se aretamu cu istori'a in mana, cum au scapatu copiii romaniloru menati de setea invetiaturei de langa bibolii domnesci pre la scoli, cum au fostu dinsii impedecați in modulu celu mai țiranu de a se cultiva, apesarea ce a zacutu si zace si in dîlele nóstre asupra poporului romanu, cá se nu se póta redicá spiritualminte si materialminte; nu voimu se scrutamu, cà de ce natiunalitate au fosțu acei barbati, cari ocupa cele mai gloriόse pagine ale istoriei unguresci, cari au pusu fundamentulu, au desvoltatu si inbogatiescu si astadi literatur'a ungurésca, cari castiga renume artei si industriei tierei, séu cum dicu domnii dela „Ellenzék", artei si industriei unguresci: voescu numai a constatá, cà domnii maghiari au luatu laptele cu vaca cu totu, industri'a, artea, economi'a, curatiani'a cu industriasiulu, artistulu, economulu cu totu — adeca au anectatu totu ce au potutu. Intr'acést'a au escelatu ei totu-deaun'a si intr'acést'a le stà poterea. Cerce numai domni'a-loru tienuturi curatu unguresci, unde nu suntu amestecate si maghiarisate limbi straine intre ei si apoi sè véda capacitate de cultura ungurésca. Si fiindu-cà „Ellenzék" se afla chiaru in Clusiulu multu laudatu, eu se-'si iè ostenél'a a cerca dupa orginea Clusiniloru (in anulu 1560 se plangu ungurii pe la guvernu, cà in biseric'a cea mare nu se predica de locu ungaresce) si apoi vor vedé sange puru unguresçu. Dér' popórele s'au treditu si acum nu mai voiescu sè meruntie bucaturile pentru inghitîtóri'a ungurésca, ci voiescu sè inghita ele insesi, si acest'a e necazulu celoru dela „Ellenzék" êt consortes.

Noi recunóscemu, cà poporulu nostru a remasu inderetu in cultura; dér' cum sè se si póta cultivá acestu bietu poporu. Stramosii domniloru dela „Ellenzék" (de cumva nu-su d-loru din intemplare jidovi) lu-au folositu sute de ani in locu de vita si l'au càlcatu in picióre cá pe verme, n'au facutu nimica pentru redicarea lui, din contra n'au lasatu nimica neincercatu, cá se-'lu abrutiseze de totu. De s'a redicatu vre-unu barbatu, cá se lumineze poporulu, acela a fostu sub titulo „agitatoru" (tocma cà si astadi, déca omulu nu lauda provederea ne mai pomenitu de umana a domniloru maghiari façia de nevredniculu elementu romanu) persecutatu pêna la mórte. In 48, dupa ce s'au eliberatu romanii din iobagia, nu d'in generositatea natiunei maghiare, cum dicu dér' nu credu nici cei dela „Ellenzék", ci din necesitatea impusa prin spiritulu tempului, romaniloru in locu de scoli li-s'au redicatu furci. Sub tempulu absolutismului se facù ceva si pentru cultur'a poporului romanu, dér' preste voia asemeniloru celoru dela „Ellenzék". Sub fericit'a era a constitutiunalismului éra nu se face nimicu. Din banii tierei se facu totu scoli unguresci, in cari romanii numai asia potu invetiá ceva, déca 'si consuma poterile 4—5 ani invetiandu mai antaiu unguresce. Scoli romanesci nu se facu de locu pe spesele statului, si cari le facu romanii, suntu sîcanate in tóte formele si modurile. Pentru scolile unguresci se ingrigesce guvernulu de invetiatori. Secuiulu, care cum se nasce se candidéza de dascalu, apoi invétia pe spesele statului si se tramite la scolile unguresci. La scolile romanesci inca se tramite càte unulu, dér' de aceea au grige domnii inspectori, cá nu cumva se scia respectivulu óre-cum romanesce, cà asia aru poté invetia ceva dela elu romanii. De crescerea invetiatoriloru pentru romani n'are nici grige statulu.

Scólei poporale romane i-s'a pusu in spate, cu scopu firesce cá se inainteze mai țare cultur'a poporala, o limba, care pre langa tóta bunavointi'a si jertfirea tempului scumpu nu o va invetiá in veci poporulu romanu, dér' nici altulu nemaghiaru, pentru cà asia ceva nu e cu putintia.

Nu este in tóta tiér'a nici unu institutu de invetiamentu pentru poporulu romanu sustienutu séu dotatu de statu. Séu acele suntu dóra institutele de invetiamentu pentru poporulu romanu, in care invetiatur'a se propune intr'o limba neintielésá de romani? Tóte institutele de invetiamentu ale romaniloru suntu facute cu bani romani si sustienute cu sudóre romana. Prin aceste puçine institute si ajutati de setea si capacițatea romanului de a se cultivá in mani'a tuturoru pedeceloru, ce ni se punu, totusi inaintamu si acést'a 'i necajesce pe cei dela „Ellenzék" et consortes, cari nu vréu sè véda pe romanu mai multu decàtu simbriasiu si sapasiu. Ori-càtu de reu sè le para inse, noi totusi inaintamu si vomu inaintá spre necazulu loru. Avemu inteligintia numerósa si bine cualificata si, ce e mai multu, petrunsa de iubirea natiunei sale. Din acést'a nu veti recrutá multi jeniceri, domniloru dela „Ellenzék". V'ati pututu convinge din aceea ce a-ti vediutu in Sibiiu. Succrescinti'a ei, tinerimea de pe la institute, ne imple peptulu de mandria. In daru o inchideti d-vóstre ermetice dela ori-ce, ce sémena a romanu, si faceti prin institutele d-vóstre de risu totu ce e romanescu, ea totusi afla calea cea adeverata, indata ce scutura pravulu scóleloru d-vóstre de pe picióre si trece de bunavoia si cu insufletire in castrele acelora, cari lupta pentru drepturile natiunei romane. Nu vedeti d-vóstre, cà fiacare generațiune nóua intrece in iubire de natiune, curagiu si abnegatiune in lupt'a nationala pe cea antecedenta? Domniloru! déca veti cugetá la tóte aceste seriosu, va trebui se ve marturisiti si diceti: cui i trebue amicu sinceru, cu caracteru si demnitate, 'lu va aflá in romanu, dér' de unélta, fusicelu de scara, sclavu — în veci nu va mai servi.

Pre langa tóte aceste recunóscemu, cà poporulu nostru e inapoiatu in cultura, séu celu puçinu, cà nu sta acolo, unde amu dori noi, dér' pentru acést'a nu noi avemu sè ne dicemu „mea culpa" ci stramosii d-vóstre, si guvernulu actualu. Nu ve luati pe séma, cà inputandu popóreloru nemaghiare din Ungari'a necultura, ve blamati si acusati insive inaintea lumei civilisate, care scie, cà de o miia de ani incóce d-vóstre a-ti fostu stapanii acestoru popóre? Ati avutu si panea si cutitulu a mana, si ce a-ti datu acestoru popóre din pane? Nu este óre datorinti'a cea mai sácra a fiacarui guvernu a se ingrigi de luminarea popóreloru sale? Pututu amu noi repará in 15 ani aceea, ce a-ti pecatuitu d-vóstre intro miia? D-vóstre ne luati banii pentru scopuri culturale si de parada ale d-vóstre si apoi ne incarcati luminarea poporului nostru in spate punendu-ne pe langa acést'a inca si mii preste mii de pedece!? Dér' n'aveti grige, noi cu mediulócele nóstre modeste si in mani'a tuturoru pedeceloru, ce ni s'au pusu si ni se voru pune, ne amu luminatu si ne vomu luminá poporulu. „Pên'acuma amu ajunsu acolo de nu'lu mai potu cei dela „Ellenzék" imbetá cu apa rece. Luminarea popóreloru e aprópe, avemu sperantia, cà adi-mane si poporulu maghiaru va vedé, cà romanulu i-e sinceru amicu si aliatu naturalu. Atunci profetii si aperatorii lui cei falsi, cari l'au adapatu atàta vreme cu veninu, nu voru mai avé trecere cá adi si se voru reintórce in intunereu cà duhurile necurate, de unde au esitu. Dèr' si pên'atunci „Ellenzék", care din incidentulu scorniturei diavolesci despre insultarea flamurei unguresci in Brasiovu, fara sè astepte nici macaru intarirea scirei, a scrisu in contr'a natiunei romanesci unu articlu de fondu atàtu de scandalosu si revoltatoriu, de care i-ar' fi fostu rusine chiaru si unei precupetie, capabile a-si redicà vestmintele in mediuloculu tèrgului in capu, se nu iè indesiertu numele culturei, se nu prescria inteligintiei romane, carei-a nu este demnu a-i deslegá curelele incaltiaminteloru, cà ce are de facutu.

In locu de acést'a mai bine mantuésca lumea de o pata, incetandu d'a mai insultá cu aparerea s'a vederea ómeniloru, cari sciu, ce-e cuviinti'a si reputatiunea diuaristica.

Onorabilei Redactiuni a „Gazetei Transilvaniei"!

Pentru de a rectificá unele neadeveruri si fapte schimonosite cuprinse in interpelatiunea ablegatului dietalu d. Adolf Zay, adresata càtra Domnulu ministru de culte in una din siedintiele trecute ale inaltei diete ungare in caus'a bisericei grecoorientale dela Sf. Treime din cetatea Brasiovului, care interpelatiune s'a publicatu in numerii 87 si 88 ai diarului „Kronstädter Zeitung" in totu cuprinsulu ei, si care atinge si pe subsemnatii membri de nationalitate romana, ne luamu libertatea, a rugá onorat'a Redactiune, cá se binevoiésca, a dá locu urmatórei dechiaratiuni in unulu din numerii urmatori ai diarului, ce redigeti.

Subsemnatii membri ai comissiunei esmise in sensulu prea inaltei hotariri dto 14 Februariu 1881 pentru administrarea provisorica a averei bisericei greco-orientale dela Sf. Treime din cetatea Brasiovului si a fonduriloru, ce se tienu de aceea, — in interesulu adeverului — si trecundu preste celelalte objectiuni din motivare, care pre noi, cá membri, nu ne atinge, si la care respunsulu va urma de siguru din partea competenta, ne semtimu siliti, a declará urmatórele afirmatiuni ale onor. d-nu ablegatu dietalu Adolf Zay. contienute in motivarea susamintita, de n e a d e v e r a t e si s c h i m o n o s i t e si adeca.

Neadeverate si schimonosite sunt afirmatiunile:

1. D-lu prefectu alu comitatului Brasiovu, numitu de comisariu ministerialu prin ordinatiunea ministeriala dto. 20 Februariu 1881. Nr. 371, ar' fi constituitu comissiunea amintita, compusa din 4 Greci si 4 Romani, numai cu Romanii, inainte de ce ar' fi primitu membrii greci ai acestei comissiuni decretele despre denumirea loru si invitarile lóru la vr'o siedintia.

2. Greciloru s'ar' fi intimatu decretele loru de denumire si invitarile la siedintia numai dupa constituire.

Cà D-nulu prefectu nu s'ar' fi interesatu nici de alu 4-lea membru Grecu alu comissiunei, nici de comun'a intréga bisericésca si ca elu ar' fi numitu puru si simplu alti 3 membrii straini in loculu celoru 3 Greci, cari nu au voitu a fi membri ai comissiunei amintite.

4. Si in fine, cà D-lu prefectu ar' fi administrandu si astadi averea luata pe nedreptu din manile Greciloru cu persóne straine.

Ad 1. Pentru cà decretele de denumire ale membriloru greci s'au intimatu acestora, dupa cum ne amu convinsu din protocolulu de intimari, deodata cu ale nóstre, adeca in 9 si 10 Maiu a. c. cu esceptiunea decretului pentru acelu membru, care pe atunci era absentu in Vien'a;

ad 2. pentru cà invitarea la siedinti'a prima a comissiunei s'a sevêrsitu deodata pentru toti membri, la 12 Maiu a. c.;

ad 3. pentru cà noi subsemnatii membri romani amu aflatu numai in 14 Maiu, candu ne amu infaçisiatu in cancelari'a D-lui prefectu d'impreuna cu membrii substituiti, din impartasirea oficiósa a D-lui prefectu, cà 3 membri din partea Greciloru nu au primitu denumirea, adeca nu voiescu a fi membri in comissiune, apoi decretulu pentru alu 4-a membru nu s'a pututu intimá din caus'a absentarei s'ale, si in fine, cà pe cei trei substituti presenti 'i-ar' fi denumitu D-lu prefectu pe bas'a unei inputerniciri ministeriale, care ni s'a si cititu;

ad 4. totu asia de n e a d e v e r a t a este si acea asertiune a D-lui ablegatu Adolf Zay, care se referesce la averea bisericei, deórace averea bisericei Sf. Treime din cetatea Brasiovului si donatiunile, ce se tienu de acésta — d u r e r e — se afla inca si acuma sub administratiunea Greciloru.

Din faptele amintite se póte conchide, cumcà nu este adeveratu, cà D-lu prefectu, cá comissariu ministerialu, aru fi conferitu cu noi, membri romani ai comissiunei, inainte de a se fi intimatu decretele membriloru greci si cà acela ar' fi constituitu comissiunea numai cu noi, cu Romanii; mai departe nu este adeveratu, cà decretele celoru 3 Greci, cari nu au primitu denumirea se ar' fi intimatu numai dupa constituirea comissiunei; in fine nu este adeveratu, cà D-lu comite supremu administréza si astadi averea bisericésca, care s'a luatu pe nedreptu din manile Greciloru totu cu persóne straine si cà acést'a avere s'a luatu din man'a Greciloru.

Este de compatimitu, cà o causa de-o insemnatate asia de mare se apera cu asertiuni neadeverate si schimonosite.

Brasiovu in 29/16 Maiu 1881.

Petru Nemes. Nicolae T. Ciurcu.
Iordan I. Munteanu. George B. Popp.

Serbarea incoronarii primului Rege alu Romaniei.

(Urmare.)

Societatile constructoriloru, chiristigiiloru, timplariloru, dulgheriloru, zidariloru si caramidariloru formau grupulu alu doue-dieci-si-noulea. Acestu grupu avea unu caru enormu, trasu de optu cai negri si d'asupra caruia se aflá o colonade alba fórte 'nalta si lucrata cu multa maiestria.

Grupulu alu trei-diecilea erá formatu de Societatea lacatusiloru. Acestu grupu avea unu caru trasu de patru cai negri; elu era aprópe impresuratu de unu grilagiu lucratu cu multa maiestria, in intru caruia se aflau mai multi lacatusi, lucrandu la diferite obiecte de feraria.

Spalatori'a nationala, representata numai prin femei, si turnatori'a d-lui Lemaitre formau grupulu alu trei-dieci-si-unulea. Acestu grupu avea unu caru colosalu trasu de siese boi. D'asupra, in partea din nainte si di'napoi, erau asiediate duóe grilage fórte frumosu lucrate; in midiulocu se aflau mai multi lucrator,i lucrandu la diferite obiecte, apoi unu cosiu fórte mare, langa care erau nisce fóle; carulu in genere presintá aspectulu celu mai frumosu.

Grupulu alu trei-dieci-si-duoilea era formatu de Societatea de bazaltu. Carulu acestei societati, trasu de patru cai, era formatu din diferite desemnuri pe bazaltu chiaru, unele mai frumóse cá cele-lalte.

Societatea de gazu venea a trei-dieci-si-dou'a. Grupulu formatu de acést'a societate avea unu caru trasu de siese cai albi si representandu unu gazometru,

Tapetierii, plapomarii si templarii de mobile formau grupulu alu trei-dieci-si-treilea. Carulu acestui grupu, trasu de siese cai, nu lasa nimicu de doritu in privinti'a arangiarii lui. In partea di'napoi erá unu baldachinu impodobitu cu coróne, ér' in partea din nainte mai multe persóne lucrandu la tapitierii, plapome si templarii.

Sapunarii formandu grupulu alu trei-dieci si patrulea urmau cu unu caru trasu de 4 cai negri, d'asupra carui se vedea, in picióre, o statua de sapunu glicerina a M. S. Regelui de marime naturala, care din nenorocire se rupse in drumu.

Carulu era urmatu de sapunarii Capitalei, dupa care venea o cutia de vax coloratu, representandu acést'a modesta dér' folositória industria, ce s'a infiintiatu curendu la noi.

Grupulu de apa gazósa, care formá alu trei-dieci si cincelea, erá representatu de unu caru, unulu din cele mai elegante, albu si albastru, trasu de patru cai negri, cu hamuri albastre cu argintu, d'asupra carului unu felu de avusu, incongiuratu de tóte instrumentele trebuintióse la fabricarea apei gazóse.

Fabric'a de chibrituri avea si ea carulu ei, si venea a trei-dieci si siesea. Acestu caru era trasu de siese cai si representá intrég'a fabricatiune a chibrituriloru, de la taierea lemnului pêna la punerea in cutia si la lipirea eticheteloru. Carulu era urmatu de unu siru de fete, amploiate ale fabricei.

Canalisarea Dambovitiei, alu trei-dieci si sieptelea grupu, era representata printr'unu caru colosalu, trasu de 24 boi. Carulu infatisiéza unu podu de feru, d'asupra caruia, la o 'naltime de duóe caturi, stau mai multe persóne. Suptu podu, in nisce cosiuri, se aflau sticle pline cu apa din Dambovit'a. Pe cosiuri suntu nisce pancarte, pe care sta scrisu, „Dambovitia apa dulce“. Dupa care grupulu imensu alu lucratoriloru, formandu grupulu alu trei-dieci si optulea.

Vinu apoi tabacarii; grupulu avea unu caru trasu cu 6 cai, care representa unu atelieru de tabacari in activitate. In partea d'inainte se aflau lucratori, cari razuiau peile, ér in partea d'inapoi aceia, cari le tabaceau.

Cortegiulu se sfarsiesce cu carulu Fabricei de efecte militari, trasu de 6 cai suri cu hamuri de pele nevapsita si condusi de lucratori in haine albe cu briu de pele.

Acestu caru, care representa fabricarea efecteloru militari a d-lui Mandrea, este d'o elegantia rara. In urm'a carului veneau lucratorii fabricei, imbracati in haine albastre.

Cortegiulu se incheie cu trasuri de ambulantie.

I l u m i n a t i u n e a. Orasiulu a fostu ierasi iluminatu totu cá in sér'a precedinte. Mai multu, o iluminatiune stralucita cu focuri de artificie se pregatise in gradin'a Cismegiulu. Intrarea gradinei, dela tribunale, erá frumosu iluminata cu gazu. La capetulu aleei principale despre intrarea Gorganu se ridicase unu pavilionu, unde aveau se iè locu Maiestatile Loru. Trei adoare formau fundulu acelui pavilionu, alu caruia vervu se termina printr'o frumosa coróna iér' pe colónele pavilnonului se vedeau pe langa initialele suveraniloru, inscriptiunile: 8 Aprîle 1866, 10 Maiu 1866, si la mediulocu 10 Maiu 1881. Rondulu din façi'a pavilionului erá impodobitu cu drapele, p'a caroru stalpi se vedeau insemnele judetieloru, palmieri purtandu acatiate, lampiónde sticla de diferite colori, ér' pe aleea principala, dela unu capetu pêna la celu-laltu, o adeverata iluminatiune chinesa cu lampióne. Tóta marginea lacului erá luminata de candele. Fundulu pavilionului stralucea asemenea de luminile a mii de candele. Aleele principale, luminate de mii de lampióne, cu unu deosebitu gustu, dedeau unu aspectu feericu gradinei.

Foculu de artificii incepù pe la 7 jum. óre; gradin'a se luminase mai peste totu loculu; candu, nisce nori negri se aratara pe ceru, anunciandu prin fulgere si tunete, ca ploi'a are se vina curendu, acést'a nu intardià multu, càci pe la 9 jum. plouà destulu de tare si stricà cu deseversire totu efectulu ce aveau se aiba pregatirile facute. Maiestatile Lor n'au pututu se vina din caus'a ploii ce se anuntia, si s'au dusu in trasuri acoperite la representatiunea dela teatru, unde urari entusiaste si nesfirsite Le intempinara atàtu la venire càtu si la plecare. Astu-feliu se incheie si a dou'a-di a serbarii incoronarii.

Ea va lasa o adunca amintire; càci mare si neasteptata a fost intiparirea produsa asupra spectatoriloru de numerosulu siru, pe care facute de diferitele corpuri de meser'asi si cu atàtu mai mare si mai legitima, cu càtu scurtîmea timpului, de candu s'a inceputu lucrarea loru, indreptatiea p'ori-cine, se nu s'astepte la deplina reusita.

T e a t r u l u N a t i o n a l u a luatu parte la serbari si o parte stralucita. In defilarea istorica si industriala carulu si cortegiulu seu au fost din cele mai admirate. Intr'o luntre, splendidu impodobita, o parte din artisti, in costume istorice, incongiurá cu o curte marétia pe imperatulu Traianu. Cei-lalti artisti totu in costumuri istorice, variate si bogate, urmau calare carulu. Sér'a, Teatrulu-Nationalu oferi poporului o representatiune, la care toti artistii principali aveau unu rolu. Onórea representatiei a fost cu dreptu cuventu lasata poetului nationalu, d. V. Alesandri.

M. M. L. L. Regele si Regîn'a, A. S. R. Principele Leopold de Hohenzollern si principii Ferdinandu si Carolu, asistau la representatiune La intrarea M. M. L. L. sal'a intréga se sculà in pitióre si se cantà imnulu. Sal'a era plina si cu mare placere amu vediutu, cà mai tóte locurile erau ocupate de delegatii judetieloru, cari aplaudau din tóta anim'a. Pe la órele 10 M. M. L. L. s'au retrasu. Candu trecura prin vestibululu teatrului, Li se facù o ovatiune si unu momentu representatiunea fù intrerupta prin aclamatiunile, care urmara pe Suverani pêna la trasurele loru. M. S. Regin'a plecà cu A. S. R. Principele Leopold si M. S. Regele cu principii Ferdinandu si Carolu. Representatiunea se sfêrsi tardiu si toti spectatorii se retrasera incantati de petrecerea ce li se oferise de compani'a dramatica, care in acea dî de 11 Maiu a meritatu tóte elogiele. „Rom.“

Dev'a, 18/30 Maiu 1881.

Astadi voiescu a ve vorbi de miscarea, ce se observa la contrarii nostri Maghiarii, cari lucra pe intrecute. Mai in tóte siése cercurile electorali suntu candidati peste candidati. Nu am sè ve descoperu vre-unu secretu, déca ve spunu, cà poporulu nostru deja este espusu la cele mai nerusinate ispite. In desiertu nenumeratele ordinatiuni si indesiertu chiaru si §§.ii 96. si 97. din articlulu de lege XXXIII din anulu 1874, cà-ci cortesiile aficióse si neoficióse, ertate si neertate, suntu deja la ordinea dîlei. Nu este secretu nici aceea, cà oficialii, cu deosebire cei dela administratiune si in specialu oficialii romani, suntu amenintiati — de-si nu directu, — in feliu de feliu de moduri, ér' pe poporulu de rêndu, candidatii voru alu seduce cu agenti bine instruiti. Astu feliu ve poteti inchipui, D-le redactoru, càtu de grea ni se aréta lupt'a inca de pe acum'a.

Am inse sperantia, cà poporulu nostru si cu deosebire class'a mai inteligenta dintre fratii nostri, voru sci a se feri de amágirile contrariloru, si déca cu tóte aceste, se voru aflá unii, cari nu voru respectá conclusele, ce au adusu fratii loru de acelasi sange la Sibiiu, nu vomu intardîá ai insemná si a le publicá numele, cá se'i cunóscemu.

Conclusele conferintiei din Sibiiu au facutu multu sange reu si la politicii maghiari dela noi; cu tóte aceste, unii din ei credu, cá voru potè profitá multu in urm'a aceloru concluse, pentru aceea mai in tóta septeman'a se ivesce càte unu nou candidatu, care in alte impregiurari, s'ar' poté conósce pe sine insusi si ar' poté vedé, ce va se dîca, a fi representantele a mai multe dieci de mii de cetatiani.

Pêna unde s'a degradatu postulu de representante, de deputatu, se póte deduce din numerulu si cualificatiunea aspirantiloru si din mesurile ce unii au luatu spre a poté isbuti. Candu candidatii, séu mai bine aspirantii sunt in stare a luá satele de a rêndulu, a se cobori pêna la cele mai modeste colibi si a face ei insisì promissiunea, cà voru plati fia-care votu cu o suma ficsata; candu pentru a amagi si a deoblegá pe alegêtori, unii aspiranti, facu donuri copiiloru alegêtoriloru, ba sunt in stare a se pune cu unii betivi la beute si a se serutá cu ei, candu unii pentru a se aretá ómeni mari si cu influintia la locurile mai inalte, nu se sfiescu a se presentá 'naintea alegetoriloru, impenandu-se cu multime de orduri, mai mare parte cumperate, ba unii neavendu asemene orduri, a folosi orduri de cotillionu, precum s'a intemplatu pe la noi: atunci, D-le redactoru, este evidentu, cà constitutionalismulu din tiéra este infectatu si cà reulu e generalu, din ori ce punctu de vedere l'ai judecá.

Mai amu se ve amintescu si aceea, cá, mai alesu de unu timpu incóce, luptele electorali preocupa si pe unele persóne, carorá asemene roluri nici nu le siédu bine, dér' nici nu le sunt ertate si afara de aceste sunt in detrimentulu publicului. Asie spre esemplu, pe candu causele processuali mare parte stau balta si oficialii de pe la Tribu-

Urmarea in Suplementu.

nalu sunt lasati de capulu loru, vedi pe presiedintele Tribunalului, cà adi e dusu intr'unu cercu electoralu, mane presidéza la o conferintia electorala, poimane cetesce disertatiuni fora nici unu pretiu istoricu, ba, potu dice, ridicule, apoi éra 'lu vedi pe cele sate, cautandu pe la singuratici dupa scrisori vechi, cu cari se dovedésca romanisarea a dieci de mii de maghiari din comitatulu nostru (!) mai pe la economia, mai pe la Pest'a spre a aflá candidati, si asia mai departe, — atunci involutariu 'ti se impune intrebarea, cà óre, dómne, pêna candu totu asià?

Scurtu nu este bine asia cum e, si este datori'a fia-carui cetatianu a veghiá diu'a si nóptea si a starui, cá reulu acesta sè se curme.

Cassiu.

Afacerea cu stégulu ungurescu.

Brasiovu, 3 Iuniu st. n.

In fine lumina s'a facutu. Astadi se scie apriatu cum sta lucrulu cu faimós'a calcare in picióre a stégului maghiaru. Procesulu intentatu unui studentu de clas'a VI gimnasiale dela gimnasiulu romanu din locu cu numele Budacu, asupr'a caruia planá suspitiunea, cà densulu ar' fi incercatu se ieá stégulu de pe siatr'a confetariului Bozianu in diu'a de 9/21 Maiu, candu s'a tienutu maialulu scóleloru romanesci, a fostu pertractatù in modu contradictoriu Joi in 21 Maiu st. v. in diu'a de Ispasu inaintea judecatoriei cercuale din locu. Fotoliulu judecatoriului era ocupatu de d-lu Iosifu Popu, éra acela alu acusatoriului publicu de procurorulu regescu A. Kenyeres. Pertractarea procesului s'a inceputu la órele $3^{1}/_{2}$ dupa ameadi in presenti'a unui numerosu publicu apartienetoriu la tóte nationalitatile din locu — elementulu romanescu, firesce erá in maioritate. —

Dupa indeplinirea formalitatiloru indatinate este chematu inaintea pretoriului judecatorescu studentulu de Cl. VI gimnasiala Budacu, care este acusatu, de càtra procurorulu reg. cà ar' fi comisu o transgressiune in contr'a institutiuniloru statului ungurescu prin aceea, cà a datu josu de pe siatr'a Bozianului stégulu ungurescu si l'a sfàrticatu.

D-lu judecatoriu, dupa ce intréba pe prevenitu de càti ani este (19 de ani), de unde este (Cartisiór'a) si déca a mai fostu vre-odata in cercetare judecatorésca (nici-odata) i pune in vedere faptulu pentru care este acusatu si-'lu provóca in interesulu bine intielesu alu causei sale a spune adeverulu in tóta deplinatatea lui si a nu ascunde nimicu.

La acést'a prevenitulu Budacu declara, cà densulu se afiá in cortulu studentiloru de unde observà, cà d-lu Bozianu se certá cu doi tineri din Scheiu, ce se aflau dinaintea siatrei sale, audindu apoi si larma densulu alergà la loculu de certa se véda, ce se petrece acolo; a fostu unulu din cei d'antai, cari au ajunsu la siatr'a lui Bozianu. Aci afià, cà cei doi tineri din Scheiu, cari se certau cu Bozianu pretindeau, cà acest'a se dea josu stégulu ungurescu, ce pusese pe siatr'a sa. Elu (Budacu) vediendu acést'a a rugatu pe Bozianu se dea josu stégulu, ca se nu se intemple ceva, ce ar' puté conturbá petrecerea, scolara, pêna ce le ar' succede se indeparteze pe cei doi ómeni beti, cari pretindeau sè se dea stégulu josu; pe urma l'ar' puté pune de nou. Pre candu se petreceau acestea a venitu la siatra si d-lu adv. Strevoiu, care aflandu caus'a pentru care se strinsese acum o mare multime de lume inaintea siatrei, a provocatu pe toti cei adunati aci sè se indeparteze fia-care pe la trebile sale si se lase stégulu in pace, pentru cà acést'a este o serbatóre scolara si studentii, cari se adunasera intr'aceea la siatra s'eu indepartatu. — Despre impregiurarea, cà stégulu ar' fi fostu deslegatu Budacu nu scie nimicu; de asemenea nu scie nimicu nici despre mic'a ruptura in stégu ce se constatà prin cercetare, cà esista in faptu.

Judele punendu mai departe in vedere acusatului Budacu impregiurarea, cà aceia, cari au incercatu se deslege stégulu dupa stelpulu siatrei ar' fi fostu totu studenti, 'lu provóca inc'odata se spuna adeverulu deplinu. Acusatulu declara, cà nu scie se spuna mai multu decàtu a spusu.

Judele pentru cá acestei pertractari se-i se póta dá cea mai intinsa publicitate possibile ordonà sè se cetésca ceea ce s'au scrisu in privinti'a acestei afaceri prin diarele unguresci. Astfeliu se cetesce mai antaiu „Magyar Polgár“, care intre altele pretinde, cà dupa prandiu s'ar' fi arsu unu stégu. Acusatulu Budacu intrebatu in asta privintia declara, cà nu scie nimicu despre asia ceva. Se cetesce apoi „Kelet“ Nr. 117 unde, s'a publicatu mai antaiu telegram'a relativa la pretins'a calcare in picióre si sferticare a stindartului maghiaru; si „Kelet“ Nr. 188 unde intr'o corespondintia din Brasiovu se petind, cà sér'a dupa maialu s'au tienutu inaintea gimnasiului vorbiri atitiatóre si pe temp'a s'a facutu iluminatiune pentru incoronarea regelui Carolu I alu Romaniei ce avea sè se intemple a dou'a dî (Dumineca).

Dupa cetirea acestoru diare se admite la interogatoriu principalulu martoru alu procesului confetariulu Bozianu. Acestu domnu provocatu din partea judelui se spuna totu ce scie despre afacerea stégului ungurescu dela siatr'a sa, incepe a istorisi per longum et latum cum s'a pregatitu la maialu cum ajunse intre 8 si 9 óre la loculu de petrecere numitu „Stejerisiu“, cum 'si-a facutu siatr'a. Pe candu era ocupatu cu desfacerea marfii sale, póte se fi fostu pe la órele $10^{1}/_{2}$ séu celu multu $10^{3}/_{4}$ se pomenesce cu doi tinere, cari 'lu provóca intr'unu modu frumosu se dea stégulu ungurescu josu de pe siatr'a sa. Densulu nevoindu se urmeze acestei provocaci a tineriloru a fostu amenintiatu, cà 'lu voru dá ei josu pentru cà petrecerea este romanésca. Unulu din ei s'a suitu pe mésa se deslege stégulu, pentru cà era legatu de susu, intr'aceea a mai venitu inca unulu care incerca se deslege stégulu de josu. Pre candu se balabanea densulu cu acesti tineri s'a adunatu inaintea siatrei sale o mare multime de totu feliulu, care atrase se vede atentiunea d-lui advocatu Strevoiu care venise in Stejerisiu deodata cu scólele. D-sa intrebandu ce este 'i spuseiu ceea ce voiau se faca cei doi tineri. In urm' acést'a d-lu Strevoiu provocà multîmea sè se imprastie — ceea ce s'a si intemplatu. Totulu n'a duratu trei minute! In fine Bozianu declara, cà stégulu dela siatra sa n'a fostu de locu deslegatu si nici n'a vediutu pe nimenea amblandu cu briceagulu se 'lu sfartice.

Judele intréba pe martoru déca celu ce a incercatu se deslege stégulu dela códa este totu acela, care l'a provocatu se-'lu dea josu si déca recunósce pe acelu tineru in persón'a acusatului Budacu. Martorulu nu póte recunósce identitatea acestoru persóne.

Intrebatu déca acel'a era studentu, martorulu éra nu scie se spuna, de altcum chiaru se-'lu véda nu l'ar' cunósce Ce se atinge de stégu, candu l'a adusu si l'a pusu pe siatra elu nu avea nici o ruptura si sferticatur'a ci acést'a a observat'o numai intr'unu tardiu, candu i-a fostu aretata din alta parte. De altcum trebue se declare, cà sferticatur'a s'a pututu nasce si prin aceea, cà stegulu fiindu suflatu de ventu incóce si incolo s'a pututu fórte usióru acàtia intr'unulu din multele cuie, cu cari erau batute scandurile dela siatra. Martorulu declara mai departe, cà stégulu a falfaitu tóta diu'a, deórece elu singuru l'a datu sér'a josu si l'a impachetatu.

Intrebatu de jude déca scie, cà mai tardiu a amblatu unu tineru se taie stégulu cu briceagulu, Bozianu declara, cà densulu n'a observatu nimicu, ci totu, ce scie este, ca unu chelneru dela Sfatosiu a venitu de l'a facutu atentu la impregiurarea, cà scolarii ar' avé de gandu se vina se-i taie stégulu, deci se bage bine de séma se nu se intemple vreunu buclucu cu acestu stégu.

La intrebarea procurorului martorulu Bozianu declara cà nu póte recunósce in acusatulu Budacu pe acel'a care a voitu se dea josu stégulu ungurescu de pe siatr'a s'a; de altmintrea martorulu declara, cà in acele momente ametitu cum era cu desfacerea si arangiarea marfii sale n'ar' fi pututu recunósce nici pe tatalu seu din grópa. (Aceste cuvinte produsera o mare ilaritate in publiculu auditoriu.) Judele spune in fine martorului Bozianu, cele ce a declaratu acusatulu Budacu. Martorulu nu scie nimicu despre tóte acestea.

Dupa ascultarea lui Bozianu se admite la ascultare martorulu Küszögös György, lucratoriu care a lucratu la facerea sietrei lui Bozianu si a fostu de façia in decursulu intregei afaceri a stégului. Acestu martoru declara, cà pre candu era ocupatu cu desfacerea marfii au venitu la siatra trei tineri dintre cari doi erau cu cióreci si dicêndu, câ ei nu potu rabda se falfaie stégulu ungurescu la o petrecere romanésca, s'au apucatu se-'lu deslege, déra opunendu-se Bozianu si intrevenindu d-lu Strevoiu tinerii si lumea ce se adunase intr'aceea inaintea sietrei s'au indepartatu si lucrulu a fostu gata; totulu n'a duratu mai multu de o minuta.

La intrebarea judelui, déca tinerulu de facia este acel'a care a venitu se deslege stégulu, martorulu respunde, cà ocupatu cu observarea sietrei si cu alte lucruri, n'a pututu ficsa bine pe acel'a, care a incercatu se dea stégulu josu.

La intrebarea judelui, care colóre a stégului a fostu sferticata martorulu confundundu colórea venata cu cea verde, declara intr'unu modu de totu naivu, cà cea venata! Ilaritatea ce produse nevinovat'a declaratiune alui Küszögös György facù pe d-lu jude se provóce galeri'a se-se abtiene dela ori-ce aprobari si desaprobari. Martorulu spune cà stégulu n'a fostu de locu deslegatu si cà a falfaitu pêna sér'a, candu l'a luatu elu insusi si l'a impachetatu, apoi cà dupa prandiu unu baiatu ar' fi amblatu se taie stégulu, dér' elu ar' fi fostu indepartatu de unu domnu cu cuvintele: fugi de aci mucosule! In privinti'a declaratiunii facuta de Budacu martorulu declara cà nu scie se spuna nimic'a, deórece n'a pututu audî ce s'a vorbitu.

Urmandu a fi ascultatu studentulu Soiu prefectulu studentiloru, elu declara, cà din cortulu studentiloru observandu multa lume adunata inaintea sietrii lui Bozianu a alergàtu numai decàtu si elu se véda, ce se petrece acolo. Aci i s'a spusu, cà doi tineri din Scheiu voieau se dea josu de pe siatra stégulu ungurescu, densulu cá se nu se intemple ceva, ce ar' putea fi spre scaderea studentiloru, provóca pe studentii ce se aflau inaintea sietrei se nu-se amestece in asemenea lucruri; pre candu facea Soiu acést'a provocare intreveni d-lu Strevoiu. Soiu declara, cà pe Budacu l'a vediutu redimandu-se de stelpulu sietrei, inse de conversarea lui cu Bozianu n'a auditu nimicu. Stégulu ungurescu, candu au plecatu studentii din Stejerisiu spre casa pe la orele $7^{1}/_{2}$ falfaia inca pe siatr'a Bozianului.

Cea din urma depositiune verbale a fostu a d-lui advocatu N. Strevoiu. D-s'a declara, cà din caus'a copilasiului, ce are la scóla s'a dusu in Stejerisiu deodata cu scólele. Se afla tocmai din josu de siatra redicata de Bozianu, candu observa deodata o mare multime concentrata inaintea ei. Vediendu acést'a alerga numai decatu se véda ce este. Ajunsu la siatra intréba pe Bozianu, ce s'a intemplatu. Acest'a i respunde: étá nisce tineri voiescu se dau josu stégulu ungurescu de pe siatra-'mi, atunci d-lu Strevoiu intorcêndu-se catra multime a provocat'o, se mérga se-'si védia de tréba, de órece aci fiindu serbatóre scolaria nu se face politica. In fine declara ca stégulu nu s'a luatu de locu josu si ca la órele $8^{1}/_{2}$ candu a plecatu d-sa din Stejerisiu stégulu falfaia inca pe siatr'a lui Bozianu. Pe tinerulu acusatu nu-'lu cunósce, a pututu de altcum se fia de facia acolo, d-s'a era inse irritatu, astfeliu, ca au pututu se áa persóne de totu cunoscute fara ca se le fi pututu observa.

Cu acést'a incheiandu-se depositiunile verbali la ordinulu judelui se da cetire diverseloru depositiuni in scrisu.

Inceputulu se face cu declaratiunea data in scrisu de d-lu St. Iosifu, directorulu gimnasiului romanescu. D-lu St. Iosifu areta cum a trasu la respundere pe prefectulu studentiloru indata ce a capetatu scire despre incidentulu dela siatr'a lui Bozianu si cele ce i raportà acest'a in privinti'a pomenitului incidentu. Dup'aceea cum s'a dusu la Bozianu de l'a intrebatu anume, déca cunósce pe aceia, cari s'au incercatu se dea josu de pe siatr'a s'a stégulu ungurescu. In fine aréta, cà afara de stégurile gimnasiului si alu scólei normale n'au fostu alte stéguri.

Dup'aceea se cetesce procesulu verbalu luatu cu ocasiunea anchetei judecatoresci facute, pentru cá Bozianu se recunósca pe aceia, cari s'au incercatu se dea stégulu ungurescu josu Bozianu n'a recunoscutu pe nici unulu din studentii trecuti in revista. Cu acést'a ocasiune cercetandu-se intregulu edificiu alu gimnasiului nu s'au aflatu alte stéguri de càtu alu gimnasiului si alu scólei normale, cari sunt descrise cu de amenuntulu in acestu procesu verbalu*).

Dupa acestu procesu verbalu se da cetire vagei declaratiuni facute de unu anumitu Székely Iozsef, care in diu'a de maialu a vendutu bere in Stejerisiu. Acestu personagiu, care a asistatu numai din departare la intrég'a intemplare declara numai lucruri, ce le-a auditu de pe la altii, (si cari au constituitu materialulu de capetenia alu raporturiloru publicate in gazetele maghiare din Clusiu R.) Demnu de insemnatu din tóta depositiunea fantastica a lui Szekely este póte impregiurarea, cà acestu domnu pretinde, cà in cortulu studentiloru s'au tienutu toaste pentru Carolu I, aceea ce este o asertiune cu totulu neadeverata. — Dupa acést'a s'a cetitu depositiunea unuia Gaspar György, care pretinde, cà dedesuptu stégulu ar' fi si fostu deslegatu, candu intreveni d-lu Strevoiu.

Depositiunea cea mai nostima si mai minunata dintre tóte càte s'au cetitu este de siguru aceea a d-lui Czinege, profesoru la gimnasiulu catolicu, care sta fórte tare in prepusu de a fi acela, care este autorulu cavaleresciloru rapórte relative la acésta cestiune publicate de diarulu „Kelet“. Acestu d-nu profesoru, a luatu de bani buni cele mai absurde faime, ce le-a auditu pe ulitia in sér'a de 9/21 Maiu. Unu colegu alu seu cu numele Balog i-a spusu sér'a, cà a auditu intr'o trafica unde a fostu se-'si cumpere tigari, cà studentii romani au calcatu in picióre stégulu ungurescu, ce pusese Bozianu pe siatra. De aci apoi s'a dusu numai decàtu la Bozianu se ia informatiuni esacte in privinti'a incidentului, ce se raporta. Pe Bozianu dîce l'a flatu plangendu-se pentru puçin'a tréba, ce a facut'o in Stejerisiu dicêndu intre altele, ca n'a fostu maialu romanescu, ci mocanescu si ca dupa ce i-a ruptu stégulu ungurescu nu i s'a trecutu nici inghietiat a, pentru ca dupa ce i-a ruptu stégulu ungurescu nu i s'a trecutu nici inghietiat'a, pentru ca romaniloru nu le trebue inghetiata, ci ceapa si mamaliga. Dela unu studentu catolicu, care éra-si a auditu dela altulu a aflatu, cà Budacu a fostu acel'a, care a ruptu stegulu. Din Depositiunea d-lui Czinege, se vede, ca d-sa se aflá inaintea gimnasiului, candu cativa profesori — cu deosébire celu care a vorbitu in urma — au tienutu acele incendiare si resoratitóre vorbiri despre cari scrie diariulu „Kelet“. Este justu a recunósce, ca d-lu Czinege nu póte spune anume ce lucruri resvratitóre contieneau acele vorbiri, póte inse se afirme atatu ca in ele nu s'a vorbitu de locu despre Ungari'a si ca apoi au seceratu in mare mesura aplausele studentiloru. Se vede, ca pentru d-lu profesoru Czinege este de ajunsu atatu, pentru cá o vobire se fia resvratitóre. Trecendu preste depositiunile d-lui Balog, a eleviloru Constantinides, si Hackmuller a lui Ligeti Károly, Székely Iozsefne si Reiss János,

*) Acestu procesu verbalu singuru sdrobesce fara mila feliuritele scornituri de rea credintia ale pressei maghiare despre nu sciu ce stéguri daco-romane etc. (R.)

politistu, care nu contienu nimicu importantu venimu la pledoarii.

Judele dupa ce mai provóca pe acusatulu Budacu pentru ultim'a óra se spuna adeverulu déca a pusu man'a pe stégu séu nu, si dupa ce acest'a respunde, cà a spusu totu ce scie, da cuventulu d-lui procuroru pentru a 'si motivá acusatiunea contr'a studentului Budacu.

D-lu procuroru sustiene, ca din depositiunile facute de confetariulu Bozianu si de lucratoriulu Küszögös György combinate cu marturisirile acusatului Budacu, resulta faptulu invederatu, ca acel'a care a provocatu pe Bozianu se dea stégulu unguerescu josu si cu acela, care a pusu man'a pe stégu se-'lu dea josu este un'a si aceeasi persóna si ca acést'a persóna este acusatulu Budacu. Deci contr'a acestuia este pe deplinu vedita trangressiunea contr'a institutiuniloru statului prevediuta in § 37 din codulu penalu. Drept'aceea in sensulu acestui § admitiendu circumstantie usiuratóre, propune: sè se pedépsesca acusatulu Budacu cu inchisóre de o luna si cu o pedépsa in bani de 100 fl. v. a. si in casu candu acést'a suma nu s'ar' putea incassa, se-se prefaca intr'unu arestu de 10 dîle; in fine se fia condamnatu si la purtarea tuturoru speseloru procesului.

Dupa d. procuroru urméza la cuventu d. Simion Margineanu aperatoriulu improvisatu alu acusatului. D-lu aperatoriu incepe pledoari'a s'a prin a declará, ca nu afla basata acusatiunea d-lui procuroru, deórece lipsescu basele bine definite pentru dovéda, fiindu-ca depositiunile facute de martorii Küszögös György si de Bozianu pe care se baséza d-lu procuroru in deosebi sunt cu totulu vage si nechiare, transgressiunea prevediuta in § 37 din legea penale nu este de locu stabilita de vreme ce stégulu nici n'a fostu datu josu si calcatu in picióre, nici n'a fostu batjocuritu si masgalitu predum o constata acést'a in unanimitate tóte depositiunile facute atatu verbalu catu si in scrisu, deci § 37 nu póte fi de locu aplicatu si acést'a cu atatu mai multu, cu catu acestu § prevede anume, cá faptulu passibilu de pedépsa se-se petréca intr'unu locu publicu; acést'a inse nu s'a intemplatu deórece petrecerea din Stejerisiu a fostu cu totulu privata. Dup'acest'a d-lu aperatoriu, observa ca din procedur'a urmata in acést'a occurentia reese, ca dintr'unu lucru s'a facutu o mare sfara, pe care au provocat'o unii, cari nici n'au fostu de facia, ci au comodisatu acasa si séra pe urma dupa nisce spuse cu totulu vage s'au pusu se telegrafeze in lumea mare unu ce cu tutulu neessactu numai si numai pentru a-'si càstiga merite inaintea guvernului pe unu drumu fórte comodu. D-lu aperatoriu declara, ca nu voesce de catu se-se faca lumina si dreptate si apoi intemple-se, ce se va intempla. Intonéza in urma, ca clientulu seu a fostu totu pe la scóle unguresci in Odorheiu si in Sibii unde a invetiatu a stima acestu stindartu; si numai de acestu sentimentu a fostu condusu, candu a provocatu pe confetariulu Bozianu se dea stégulu josu, temendu-se se nu se intemple ceva neplàcutu cu dinsulu. Conchide deci la achitarea completa a clientului seu Budacu.

Judele pronuncia urmatórea sentintia: „Acusatulu Budacu se achita de invinuira de a fi comissu transgressiunea prevediuta in § 37 din codulu penalu Stégulu se inapoéza proprietariului seu. Spesele procesului le supórta statulu. Motivele tóte se concentréza in faptulu bine stabilitu, ca transgressiunea provediuta de § 37 din legea penale nu s'a comisu. Chiaru de ar' fi fostu incercarea sè se comita legea pedepsesce numai faptulu complinitu, nici-decatu inse incercarea de a comite faptulu. Procurorulu a apelatu contra sententii.

Cu multa satisfactiune sufletésca amu constatatu demnitatea si sangele rece, cu care d-lu jude I. Popu a condusu discutiunile in acést'a afacere fórte delicata sub mai multe raporte. Convingerea cu care amu parasitu pretoriulu justitiei a fostu, ca pe catu timpu voru fi in statulu acést'a judi, ca d-lu I. Popu justiciabilii potu fi siguri, ca voru afla dreptate!

Diverse.

(Maiestatea S'a imperatulu) a adresatu autografe ministrului presiedinte austriacu comite Taaffe, ministrului-presiedinte Coloman Tisza si Banului Croatiei comite Pejacevici, prin cari multiamesce popóreloru monarchiei austro-ungare pentru felicitarile, festivitatile arangiate, daruite etc. aduse cu ocasiunea cununiei principelui mostenitoriu Rudolf.

(Necrologu.) Luni a repausatu in Brasiovu Ioanu Alexi comerciantu, censoru la filial'a bancei nationale si epitropu la biseric'a grecésca, in etate de 68 ani. Decedatulu este tatalu d-lui Theochar Alexi, elu s'a bucuratu de stim'a tuturoru concetatieriloru sei, Fia-i tierin'a usióra!

(Serbarea incoronarii in Paris.) Cu ocasiunea incoronarei Maj. Loru, unu Te-Deum s'a celebratu in diu'a de 10/12 ale curentei luni, la capel'a romana din Paris, in midiloculu unei adunari din cele mai numeróse. Dupa serbarea la capela, legatiunea a adresatu Maj. Loru o depesia telegrafica de respectuóse felicitari. Tóta diu'a drapelulu nationalu a falfaitu pe pórt'a principala a otelului legatiunii. In aceeasi di, pentru a serbatori diu'a maretia a incoronarii, s'a datu de coloni'a romana unu banchetu la otelulu Continentalu, la care au luatu parte 70 persóne, intre cari se aflá mai multi filo-romani. In lipsa d-lui M. Cogalniceanu, d. E. Ghica, insarcinatu de afaceri, a fost chiamatu de càtra organisatorii banchetului la onórea de a-i presidá. Cele mai calduróse toasturi s'au redicatu de presiedintele banchetului, de archimandritulu Clinceanu si de dd. Odobescu, Cretiulescu, Ubicini, Picot, Orleanu, Vasiliu, Bengescu, Eugenie N. Ionescu, C. Nanu, Porumbaru, Popovici, Radianu. — Inainte de a se separá, asistentii au tramisu M. Sale Regelui o caldurósa telegrama de felicitare.

(„Cocosiu Rosiu“ sistatu.) Diarulu umoristicu, ce a reaparutu dela anulu nou sub redactiunea d-lui adv. Ios. Puscariu, a fost sistatu prin sentintia judecatorésca. Redactorulu anuncia, cà motivele sistarei fóiei s'ale au fost, cà Nrii 11, 12 si 13 ar' fi criticatu aspru procederea guvernului maghiaru façia de natiunalitati, cà a luatu partidu in atitudinea Romaniloru din Ardealu façia cu viitórele alegeri, cà a vorbitu de regatulu Romaniei s. a. fara cá se fi depusu cautiunea de 2625 fl. In contra sentintiei, care a pronuntiatu sistarea fóiei si pedepsirea redactorului cu amenda, d. Puscariu a insinuatu recursu. Pentru casulu, candu nu s'ar dá ascultare recursului si fói'a ar' remané suprimata, prenumerantii ei voru primi dreptu despagubire unu calindariu umoristicu alu „Cocosiului Rosiu“ séu alte càrti esite din tipografi'a Low, Gerula et Comp. Despre resultatulu apelului abonatii voru fi incunosciintiati la timpulu seu.

(Anticitate interesanta.) In biseric'a gr.-or. romana din Sant-Mihaiulu romanu (langa Timisióra) s'a aflatu intre uneltele invechite, pastrate in podulu bisericei, unu steagu cu iuscriptiune romanésca, cu litere cirile, dela anuln 1482. Steagulu este depinsu de ambele laturi, pe un'a inscriptiunea e in limb'a slavéna, pe cealalta in limb'a romana. Interesantu e in limb'a romana, cà in locu de „in“ (slaveanu) este liter'a „tonco ier“ d. — Inscriptiunea e urmatóri'a: Pogor^{d}rea Duhului Sf^{d}nt^{d}. Robu lui Ddieu ..... (nelegibilu) si sau f^{d}cut^{d} cu cheltuial'a robului Ddieu T^{d}nasie Dimi Trie Vici La Ano 1482 Martie: 6“. La cuvintele „Duhului si „robului“ literile „ije“, éra la „sf^{d}nt^{d}“ liter'a „n“ sunt scrise d'asupra cuventului. Colórea d'alt-cum e binisioru conservata, panz'a este de inu si inca fórte tare in partea ce a mai remasu intréga. Opulu aréta, cá e facutu de unu destinsu maestru in pictura. Acestu steagu se afla de presinte la numit'a comuna, noi l'am vediutu, notiele acestea le amu cules din origiualu.

(„Luminat.“)

Mai nou. Oficerii Rüstow si Dienstl, cei condamnati pentru afacerea Bartha din Clusiu, au fost mantuiti de pedépsa ulterióra de càtra Maiestatea S'a. —

Concursu.

Pentru ocuparea postului de Comptabilu si Archivaru, cu duóe or'a ficse pe di, la Biserica romana ort. res. dela St. Nicolae din Brasiovu, se escrie concursu cu terminu pêna la 15 Iuniu 1881 st. nou.

Despre sistemulu si modalitatea, dupa care este a se portá comptabilitatea si archiv'a, cu care este legatu unu Salaru anualu de 300 fl. v. a. se póte luá informatiune detaiata dela Epitropi'a parochiale.

Brasiovu 17/29 Maiu 1881.

Comitetulu parochialu alu Bisericei romane ort. res. dela Sf. Nicolae.

Nr. 5126/1881. 1—3

Concursu.

Pentru ocuparea postului vacantu de medicu alu doilea urbanu, impreunatu cu unu salariu anualu de 400 fl. si 100 fl. bani de quartiru, precum si cu competentiele prescrise de statutu, se escrie concursu.

Doritorii de a ocupá acestu postu, pe langa documentele, prin cari voru sciintiá, cà n'au trecutu peste etatea de 40 de ani si cá doctori in medicina au eserceatu deja pracs'a de unu anu, voru avé de a 'si asterne petitiunile astu-feliu instruaite subscrisului oficiolatu pêna in 15 Iuniu a. c. dupa amédiu la 5 óre.

Brasiovu in 28 Maiu 1881.

Magistratulu urbanu.

Mr. 2762/1881. Civil.

Citatiune Edictale.

Pentru pertractarea petitiunei, asternute de càtra Ruszán Miklos si conscii cointeresati, proprietarii din Sancelu, cu scopu de a li se poté da concessiune la comassarea locuriloru, aflatórie pe hotarulu Sancelului, se defige diu'a de 18 Iuliu 1881, inainte de prandiu, la 9 óre, in comun'a Sancelu, la locuinti'a judelui (primariului) comunalu, pe care tempu se provóca cei, interesati, cá sè se infaciosieze séu in persóna séu prin advocatu plenipotentiatu, traguinduli-se astfelu luarea aminte, cà aceia, cari nu voru vení la acést'a pertractare, se voru privi cà unii, cari se invoiescu la commassare si acést'a in intielesulu Art. de lege XLV § 9. —

Unu exemplaru alu petitiunei pentru commassare, care se retiene aici, la acestu scaunu judecatorescu, se póte vedé si judeca de càtra cei interesati in órele officióse.

Din siedinti'a scaunului r. judecatorescu din Elisabethopole (Ibasfaleu), in 16 Maiu 1881.

Nagy Lajos m. p.
Presiedinte.

2—3

Butak m. p.
Notariu.

Anunciu.

Subscrisulu amu onóre a aduce la cunoscinti'a onor. publicu, precum ca amu cumperàtu fost'a tieglaria a lui Pfaffenhuber d'impreuna cu pamentulu, si ca amu làrgitu fabric'a de tiegle pentru acoperitu, de scocuri si de càràmidi. Toti cumperatorii voru fi serviti cu materialulu celu mai bunu si mai bine arsu, cu pretiurile cele mai eftine.

Cu tóta stim'a

Antonu Svoboda
in Orescia.

2—2

Anunciu.

Deschidiendu-'mi Cancelari'a de advocatu in Fagarasiu, strad'a Becleanului, imi iau voia a 'mi oferi servitiele in tóte ramurile de dreptu, civile si politice.

Dr. Ioane Rónai,
advocatu in legile civile si cambiali.

2—3

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 3 Iuniu st. n. 1881.

Rent'a de auru ungara	117.55	Imprumutulu cu premiu ung.	124.—
Imprumutulu cailoru ferate ungare	135 —	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin.	114.50
Amortisarea datoriei cailoru ferate de ostu ung. (1-a emissiune)	91.10	Rent'a de harthia aust.	76.60
dto. (II-a emissiune)	108.75	„ de argintu „	77.25
dto. (III-a emissiune)	96.20	„ de auru „	94.40
Bonuri rurale ungare	98.70	Losurile din 1860	133.25
dto. cu cl. de sortare	97.75	Actiunile bancei austr.-ungare	844.—
Bonuri rurale Banat-Timis.	97.50	„ bancei de creditu ungare	358.—
dto. cu cl. de sortare	97.—	„ bancei de creditu austriace	354.25
Bonuri rurale transilvane	97 50	Argintulu	—.—
„ croato-slav.	985.—	Galbini imperatesci	5.55
Despagubirea p. dijm'a de vinu ung.	95.75	Napoleond'ori	9.30
		Marci 100 imp. germ.	57 20
		Londr'a	116.95

Cursulu de Bucuresci

dela 19/31 Maiu 1881.

Valori	Scadenti'a Cupóneloru	Cumpera	Vinde
5% Rent'a Romana	1 Apr. 1. Ort.	89.$^{1}/_{2}$	90.$^{1}/_{4}$
6% Oblig. de Stat. convert. rurale	23 Apr. 23 Oct.	99.$^{1}/_{2}$	100.—
8% Oblig. domeniale 1871	1 Ian. 1 Iul.	—.—	—.—
6% Oblig. càiloru fer. rom.	1 Iuliu	103.—	103.$^{1}/_{2}$
7% Scrisuri funciare rurale	1 Iul. 1 Ian.	106.$^{1}/_{2}$	107.—
7% „ „ urbane	idem	103.$^{1}/_{4}$	103.$^{3}/_{4}$
8% Imprum. municipalu	idem	108.$^{1}/_{2}$	109.—
Oblig. casei de pensiune (lei 300, dobênda 10 lei)	1 Maiu 1 Nov.	235.—	240.—
Losuri municipale (20 lei)	cu premie	28.—	28.$^{1}/_{2}$
Act. Bancei Nationale rom.	1 Ian. 1 Iul.	960.—	970.—
Auru contra argintu		$^{3}/_{4}$	$^{5}/_{8}$
Auru contra bilete hipotec.		$^{3}/_{4}$	$^{5}/_{8}$
Auru contra bil. de Banca nat		$^{3}/_{4}$	$^{5}/_{8}$
Florini Val. Austr.		2.15	2.16

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioanu Gött si fiiu Henricu.